Adı Soyadı: …… Sınıfı/No: …….. Puanı: ……..

KISA NOT: İnsanın içine yerleştirilen en önemli duygulardan birisi de bağımsızlık, özgürlük duygusudur. Bu insanlarda böyle olduğu gibi, milletlerde ve toplumlarda da böyledir. Aynı gayeyi paylaşan, aynı amaç etrafında toplanan insanlar kendilerine has bir bağımsızlık ve özgürlük de talep etmekte ve bunun uğrunda gerekirse savaşlar bile vermektedir.

1. "Mustafa Kemal, şimdi okul dışındaki geniş dünyada ne olup bittiğini fark etmeye başlıyordu. Çocukların içi Osmanlıların Makedonya'yı fethini anlatan kahramanlık hikâyeleri, türküler ve efsanelerle doluydu. Şimdi ise ortalıkta, isyan ve bu toprakların elden çıkması tehditleri dolaşıyordu. Mustafa Kemal, Rumların, Bulgarların ve Sırpların Türk topraklarını ele geçirmek için bütün Rumeli'de nasıl çalıştıklarını öğrenmişti. 1897'de Yunanlılar, Girit'te bir "bağımsızlık savaşı" açtılar. Türkler de Rumeli'de onlara karşı yürüyüşe geçti. Manastır tam bir seferberlik hâlindeydi. Sokaklar adam almaz oldu. Erkekler, davul zurna sesleri arkasında askere çağrılıyor; sokaklarda öğrenciler, ellerinde bayraklarla yürüyüş yapıyorlardı. Bir gece Mustafa Kemal'le bir arkadaşı, gönüllü olarak askere gitmek amacıyla okuldan kaçtılar. Ne var ki öğrenci oldukları anlaşılınca yaka paça okula gönderildiler. Ama genç Mustafa Kemal'in gönlünde, yurtseverlik alevi tutuşmuş ve vatanına karşı, koruma isteğiyle karışık, şiddetli bir sevgi uyanmıştı." (Lord Kinross, Atatürk, s.28-29).

Metinde geçen 1897'de Yunanlıların, Girit'te bir "bağımsızlık savaşı" açmasına ortam hazırlayan olay aşağıdakilerden hangisidir?

A) Meşrutiyetin İlanı

B) Fransız İhtilali

C) Tanzimat Fermanı'nın İlanı

D) Sanayi İnkılabı

2. • Osmanlı Devleti'nin tek kurtuluşu bu yüzyılın fikir ve ihtiyaçlarına uygun, Avrupa tarzında medenî bir devlet ve millet hâlini almaktır.

• Amacı, farklı ırklardan Müslümanları birleştirip kalkındırmak, Hristiyan dünyasının karşısında bir denge unsuru hâline getirmektir. Aynı zamanda Balkanlardaki Müslüman unsurların devletten kopmasını önlemek amacına dayanır.

• Osmanlı Devleti'ni oluşturan bütün milletlerin din, ırk ve mezhep farkı gözetmeksizin adalet, hoşgörü, özgürlük ve eşitlik ilkeleri içinde birbiriyle kaynaştırılması gerekir.

Bu bilgiler ait olduğu fikir akımlarıyla eşleştirildiğinde, aşağıdakilerden hangisi dışta kalır?

A) Osmanlıcılık **B)** İslamcılık

C) Türkçülük **D)** Batıcılık

3. II. Abdülhamit, 23 Temmuz 1908'de meşrutiyeti yeniden ilan etti. Ancak meşrutiyet yönetimine karşı olanlar 13 Nisan 1909'da İstanbul'da "31 Mart Olayı" olarak bilinen bir isyan çıkardılar. Bu isyanı bastırmak için Selanik'te hazırlanan ve ismini Mustafa Kemal'in verdiği "Hareket Ordusu" kuruldu. Mahmut Şevket Paşa komutasındaki Hareket Ordusu'nun kurmay başkanı ise Mustafa Kemal'di. Bu ordu İstanbul'a gelerek ayaklanmayı bastırdı. İstanbul'da düzen yeniden sağlanarak meşrutiyet yönetimi korundu.

Bu bilgilere göre Mustafa Kemal'in aşağıdakilerden hangisinde etkili olduğu <u>söylenemez?</u>

A) 31 Mart İsyanı'nın bastırılmasında

B) Hareket Ordusu'nun komutasında

C) Meşrutiyet yönetiminin devamında

D) II. Abdülhamit'in göreve getirilmesinde

4. Sömürge arayışı içindeki İtalya, 1911 yılında Osmanlı toprağı olan Trablusgarp'a saldırdı. Osmanlı Devleti Trablusgarp'a ordu veya donanma gönderebilecek durumda değildi. Bunun üzerine Mustafa Kemal ve bir grup genç Osmanlı subayı, gizlice Trablusgarp'a gittiler. Bu subaylar, yerli halkı teşkilatlandırarak İtalyanlara karşı Trablusgarp'ı savundu. Mustafa Kemal 24 Ekim1912 tarihinde kaldığı Derne ve Tobruk'da başarılı bir mücadele verdi. Trablusgarp'ta direnişe karşı başarılı olamayan İtalya, Osmanlı Devleti'ni baskı altında tutmak için On iki Ada'ya saldırdı. Çanakkale Boğazını abluka altına aldı. Bu sırada Balkan Savaşları başladı. Bunun üzerine İtalya ile Uşi Antlaşması imzalandı ve bu antlaşma ile Trablusgarp ve Bingazi İtalyanlara verildi.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yargılardan hangisine <u>ulaşılamaz?</u>

A) İtalya'da Sanayi İnkılabı'nın etkileri ortaya çıkmıştır.

B) Trablusgarp Savaşı'nda Mustafa Kemal'in vatanseverlik yönü ortaya çıkmıştır.

C) Osmanlı Devleti, Balkanlardaki son toprak parçasını kaybetmiştir.

D) İtalya Osmanlı Devleti'ni iki ateş arasında bırakmıştır.

5. 1789 Fransız İhtilali'nin sonuçlarından bazıları şunlardır:

• Soylular ve rahipler imtiyazlarını kaybettiler; eşitlik, özgürlük ve adalet ilkeleri yaygınlaşmaya başladı.

• Mutlak krallıkların yıkılabileceği görüldü. Avrupa'da demokratik yönetimler etkili olmaya başladı.

Bu bilgilere göre Fransız İhtilali'nin;

I. Ekonomik, II. Sosyal, III. Siyasi

alanlarından hangilerinde değişime neden olduğu söylenebilir?

A) Yalnız III. **B)** I ve II.

C) II ve III. **D)** I, II ve III.

6. • Fransız İhtilali'nin Osmanlı Devleti'nde etkili olduğu,

• Azınlıkların Osmanlı Devleti'nden ayrılmak istediği,

• Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtarmak için değişik fikirlerin ortaya atıldığı,

• Rusya, İngiltere gibi devletlerin Osmanlı ülkesinden toprak almaya çalışması

gelişmelerine göre bir metin oluşturulduğunda aşağıdakilerden hangisi XX. yüzyıl başlarında Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu durumu ortaya koyar?

A) Mustafa Kemal 1907 yılında askerî görevle geldiği Selanik'te, gizli bir cemiyet olarak faaliyetlerini sürdüren İttihat ve Terakki Cemiyetine katıldı. Burada bir yandan da askerî görevine devam etti.

B) Selanik çeşitli din ve milletten oluşan nüfusuyla renkli bir yapıya sahipti. Burada Türkçe, Rumca, Ibranice ve Bulgarca yayımlanan resmî vilayet gazetesinin yanında Avrupa'da çeşitli dillerde basılan gazete ve kitapları takip etme imkânı da vardı.

C) Osmanlı aydınları özellikle Selanik şehrinde örgütlendiler. Düşüncelerini geniş kitlelere yaymak amacıyla burada çeşitli gazete ve dergiler çıkardılar. Osmanlıcılık fikri etrafında birleşen bu aydınlar, zamanla güçlenerek Sultan II. Abdülhamit'e meşrutiyeti yeniden ilan ettirdiler.

D) Balkanlarda ortaya çıkan ayrılıkçı fikirler, Osmanlı aydınları arasında yeni arayışlara neden oldu. Milliyetçilik akımının olumsuz etkilerini gören bu kişiler Batıcılık, Osmanlıcılık, İslamcılık ve Türkçülük gibi fikir akımlarına yöneldiler. Bu akımların ortak amacı, devleti içinde bulunduğu kötü durumdan kurtarmaktı.